

NORGES HØYESTERETT

Den 30. september 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Kallerud og Thyness i

HR-2022-1849-U, (sak nr. 22-116576STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Anne Kamilla Silseth)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder fartsovertredelse med bil.
- (2) A ble tiltalt for å ha kjørt en bil av typen Lamborghini Huracan i 111 km/t i en 60 km/t sone, jf. vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 5, jf. skiltforskriften § 8 skiltnummer 362 «Fartsgrense». A erkjente at han hadde kjørt for fort, men bestred hastigheten.
- (3) Telemark tingrett avsa 26. oktober 2021 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.1977, frifinnes.»
- (4) Påtalemyndigheten anket dommen til Agder lagmannsrett, som ved beslutning 17. november 2021 henviste anken til ankeforhandling.
- (5) Agder lagmannsrett avsa 7. juni 2022 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.1977, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 5 jf. skiltforskriften § 8 skiltnummer 362 «Fartsgrense» til samfunnsstraff i 30 -tretti- timer, med en gjennomføringstid på 90 -nitti- dager og en subsidiært fengselsstraff på 15 -femten- dager.
 2. A fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på 11 – elleve – måneder. Til fradrag kommer perioden føreretten har vært midlertidig tilbakekalt. Som vilkår for gjennerverv av føreretten må det avlegges delvis (praktisk) førerprøve.»
- (6) A har anket til Høyesterett. Anken er angitt å gjelde rettsanvendelsen, saksbehandlingen og bevisvurderingen under straffutmålingen. Det er i korte trekk anført at det er en feil ved rettsanvendelsen at lagmannsretten ikke har anvendt et skjerpet beviskrav i denne saken som

gjelder lasermåling. Videre er det anført at det er flere forhold som utgjør saksbehandlingsfeil eller feil i bevisvurderingen.

- (7) *Påtalemyndigheten* har inngitt merknader. Det er anført at lagmannsrettens rettsanvendelse og saksbehandling er korrekt. Saken ble underlagt en grundig behandling i lagmannsretten, og retten har foretatt en samlet vurdering av bevisene i saken.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A er domfelt i lagmannsretten for et forhold han ble frifunnet for i tingretten. Hans anke til Høyesterett kan derfor bare nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at den ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd siste punktum. Nektelsen må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (9) Domfeltes anke gjelder utelukkende straffutmålingen idet han erkjenner å ha kjørt vesentlig over fartsgrensen. Han anfører imidlertid at han ikke har kjørt så raskt som politiets måling viste og som lagmannsretten la til grunn. Som begrunnelse for at politiets fartsmåling ikke er riktig, har domfelte i anken anført flere faktiske forhold som han mener skaper tvil om lagmannsrettens bevisvurdering.
- (10) Ankeutvalget bemerker først at det ikke gjelder et generelt skjerpet beviskrav i saker knyttet til lasermåling. Det gjelder kun et skjerpet krav til bevisene i den forstand at feil knyttet til brudd på instruks for fartsmålingen kan lede til at resultatet ikke kan benyttes uavhengig av om feilen kan ha virket inn på resultatet. Utvalget viser her til HR-2016-1934-U avsnitt 10, med henvisning til HR-2011-2041-U avsnitt 15. I avsnitt 15 i 2011-avgjørelsen heter det:

«Ankeutvalget kan imidlertid ikke se at det alminnelige beviskrav i saker om fartsoverskridelser er noe annet enn det som ellers gjelder i straffesaker. Når Høyesterett i flere avgjørelser har uttalt at det gjelder et beviskrav som går utover rimelig tvil, er det med tanke på de særlige krav som stilles til bruk av resultatet av fartsmålinger ved laserapparat som bevis, jf. Rt-2007-10 avsnitt 9-10 med henvisninger til tidligere praksis. I saker om hastighetsoverskridelser som er registrert med lasermåler, må det først tas stilling til om måleresultatet kan benyttes som grunnlag for domfellelse. Uavhengig av om fartsmålingsresultatet blir benyttet som bevis eller ikke, er beviskravet for at det foreligger en fartsovertredelse, at fartsoverskridelsen er bevist utover rimelig tvil, jf. Rt-2008-44 og Rt-2009-891.»
- (11) Lagmannsretten har i tråd med dette vurdert domfeltes anførsler knyttet til bevisvurderingen før den konkluderer med at «[d]en samlede bevisførselen lagmannsretten har fått seg presentert etterlater ingen tvil om at laserapparatet i enhver henseende har vært riktig brukt og kontrollert, og det foreligger heller ikke andre omstendigheter som kan reise tvil om målingens pålitelighet».
- (12) Anke til Høyesterett kan ikke grunnes på feil ved bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, jf. straffeprosessloven § 306 annet ledd. Under henvisning til at anken ikke gjelder domfeltes skyld, som han har erkjent, er det imidlertid gjort gjeldende at det er feil ved bevisbedømmelsen som tilsier at fartsoverskridelsen var mindre enn det lagmannsretten har bygget på, noe som må lede til en reduksjon av straffen.
- (13) Domfelte har i denne sammenheng gjort gjeldende at politioverbetjenten som foretok målingene, mente at hun ikke beveget måleapparatet. Samtidig fremgår det av brukerveiledningen til måleapparatet at det må siktes mot samme del av kjøretøyet gjennom hele målingen. Dette er ikke mulig dersom lasermåleren holdes i ro.

- (14) Lagmannsrettens uttaler i sin dom at «[i] den grad [politioverbetjenten] skulle ha flyttet siktet noe under målingene som følge av svak stigning på veien inn mot kontrollposten, er dette ikke i strid med instruksen for bruk av TraffiPatrol XR». Dette kan isolert sett synes å underbygge domfeltes anførsel. Lagmannsrettens uttalelse må imidlertid leses i sammenheng med det som er sagt tidligere i samme avsnitt om at politioverbetjenten «siktet mot bilens kjennemerke, slik det fortrinnsvis skal gjøres». Lest under ett fremstår det ikke som tvilsomt at lagmannsretten fant bevist at politioverbetjenten hadde siktet på bilens kjennemerke, slik hun etter instruksen skulle, og deretter noterte at dette kunne bety at hun hadde beveget på siktepunktet, noe som imidlertid ikke ville være i strid med instruksen for det aktuelle måleapparatet.
- (15) Domfelte har videre anført at en analyse av de tre målingene som ble foretatt, tilsier at måleresultatet på 111 km/t ikke kan være riktig. Det er vist til at den første målingen ble tatt på 260 meters avstand klokken 19:48:36, den andre målingen ble tatt på 227,2 meters avstand klokken 19:48:37, og at den tredje og siste målingen ble tatt på 198,3 meters avstand klokken 19:48:38. Måleinstrumentet viser ikke mindre tidsenheter enn hele sekunder, og dette betyr at det mellom første og siste måling må være gått minst 2,1 sekund, hvilket svarer til en fart på 105,77 km/t, noe som viser at måleresultatet ikke kan være korrekt, hevdes det.
- (16) Ankeutvalget er ikke enig i dette. Siden måleapparatet bare viser hele sekunder, og målingene tilsynelatende er foretatt med ett sekunds mellomrom, kan tiden fra første til siste måling være alt fra rett over ett sekund til rett under tre sekunder. Legger man til grunn midtpunktet på to sekunder og sammenholder med avstanden fra første til siste målepunkt, tilsier det en hastighet på 111 km/t, noe som underbygger at resultatet av lasermålingen er troverdig.
- (17) Domfelte har også anført at lagmannsretten ikke har vurdert hans anførsel om at måleposten var plassert nærmere Notodden enn det som fremgår av laserloggen. Dette er ikke riktig. Anførselen er grundig drøftet og avvist på side 4 i lagmannsrettens dom.
- (18) I anken er det endelig anført at domfeltes bil – en Lamborghini Huracan, som kun er én meter høy og har en lang skrå vinkel på ca. 2,5 meter fra skilt til tak – har en så spesiell fasong at måleresultatet vil bli vesentlig mer uriktig enn for en vanlig personbil hvis laserstrålen treffer på forskjellige steder på bilen under målingen, og særlig når kjøringen fant sted i en slak oppoverbakke.
- (19) En lasermåler er konstruert slik at den sender og mottar pulser av infrarøde stråler. Apparatet beregner og lagrer avstanden til det objektet strålen treffer og reflekteres fra, og kalkulerer hastigheten basert på endringen i avstand mellom de enkelte pulsene som reflekteres til apparatet. Det er derfor vesentlig at strålen treffer riktig og samme punkt på bilen for å foreta en korrekt måling.
- (20) Lagmannsretten uttalte følgende om betydning av dette i saken her:
- «Lagmannsretten kan endelig heller ikke se at kjøretøyets lave profil, lange panser og eventuelle keramiske glasscoating er omstendigheter som kan reise tvil om målingens pålitelighet. Dersom det aktuelle måleutstyret beregnet hastighet ut fra kun to målepulser ville bilens profil, forflytning, vinkel på målingen mv. klart nok påvirket den registrerte farten, slik vitnet Bakaas har foretatt beregninger av i sitt notat i saken. Dette er imidlertid ikke tilfellet for TraffiPatrol XR, slik Minsås har nærmere redegjort for i retten. TraffiPatrol XR sender ut 3500 pulser ved hver måling, hvor refleksjonene som kommer tilbake til apparatet grupperes i 14 «undermålinger» som alle må la seg plassere inn på en

matematisk beregnet kurve for å gi en godkjent måling. Så lenge apparatet er kontrollert og operert i tråd med brukerinstruksen, slik tilfellet er for målingen av A, vil forhold ved kjøretøyet, sollys, objekter i siktlinjen eller lignende som har potensiale til å påvirke målingen, ifølge Minsås resultert i at enkelte målepunkter falt utenfor hva apparatet krever for å gi en godkjent måling dersom de forelå. Målingen ville da blitt forkastet med beskjed til operatør i form av en feilmelding i displayet.

At bilens spesielle utforming eller andre momenter som A har trukket frem kan reise tvil om riktigheten av den målingen som ligger til grunn for tiltalen, finner lagmannsretten helt å kunne utelukke når det er gjennomført tre målinger av samme kjøretøy med noenlunde like hastigheter. ...

Riktigheten av målingen understøttes også av øvrige bevismomenter i saken. Begge tjenestemennene som utførte kontrollen har forklart at de hørte en bil med tydelig gasspådrag forut for målingen. Videre har Straume, som da stod på stoppost, forklart at bilen kom mye raskere til stopposten etter at hun via samband var varslet om kjennemerke og hastighet enn de øvrige bilene som tidligere var stanset. Det er videre et moment at ytterligere 18 bilførere ble stanset for hastighetsovertredelser i samme kontroll, og at samtlige førere aksepterte forenklete forelegg.»

- (21) Lagmannsretten har her grundig vurdert anførselene, og ankeutvalget har ikke bemerkninger til de vurderingene som er gjort.
- (22) Høyesteretts ankeutvalg konkluderer etter dette med at det ikke hefter noen feil ved lagmannsrettens rettsanvendelse eller saksbehandling, og at det ikke er anført noe som rokker ved lagmannsrettens bevisvurdering.
- (23) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn videre klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom utvalget også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.
- (24) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)